

MRR

Møre og Romsdal Revisjon SA

EIERSKAPSKONTROLL I KRISTIANSUND KOMMUNE 2022

Havparken AS og Havparken Eiendom AS

RAPPORT av 14.11.2022

MRR

Møre og Romsdal Revisjon SA

Møre og Romsdal Revisjon SA er et samvirkeforetak eid av kommunene Aure, Averøy, Kristiansund, Rindal, Smøla, Surnadal, Tingvoll, Aukra, Hustadvika, Gjemnes, Molde, Rauma, Sunndal, Vestnes, Fjord, Giske, Sula, Stranda, Sykkylven og Ålesund, samt Møre og Romsdal fylkeskommune. Selskapet utfører regnskapsrevisjon, forvaltningsrevisjon og andre revisjonstjenester for eierne. Hovedkontoret ligger i Kristiansund og det er avdelingskontor i Ålesund, Molde og Surnadal.

Tidligere rapporter fra Møre og Romsdal Revisjon SA ligger på hjemmesiden vår:

www.mrrevisjon.no

MRR

Møre og Romsdal Revisjon SA

FORORD

Møre og Romsdal Revisjon SA har utført denne eierskapskontrollen etter bestilling fra kontrollutvalget i Kristiansund kommune.

Kontrollen er gjennomført i samsvar med god revisjonsskikk og NKRF sin standard for eierskapskontroll RSK 002.

Rapporten er en oppsummering av resultatene fra Møre og Romsdal Revisjons SA sin undersøkelse om eierskapskontrollen i Kristiansund kommune. Revisjonen er utført av Ingvild Bye Fugelsøy og Marianne Hopmark i perioden september til november 2022.

Vi ønsker å takke alle som har bidratt med informasjon til denne eierskapskontrollen.

Kristiansund, 14.11.2022

Marianne Hopmark
Oppdragsansvarlig
forvaltningsrevisor

Ingvild Bye Fugelsøy
Forvaltningsrevisor

MRR

Møre og Romsdal Revisjon SA

SAMMENDRAG

Eierskapskontroll er en pålagt oppgave for kontrollutvalget, og er et viktig virkemiddel for å sikre at selskapene er under demokratisk styring og kontroll. Det er kontrollutvalget som har bestilt denne eierskapskontrollen, som er gjennomført av Møre og Romsdal Revisjon SA.

Prosjektet sitt formål er å se på hvordan kommunen sine eierinteresser i Havparken AS og Havparken Eiendom AS blir utøvd, og om den er i tråd med bystyret sine vedtak og forutsetninger. Det blir sett på hvordan eierstyringen er forankret i kommunen og hvordan eierskapet blir fulgt opp rent praktisk. Dette er en kontroll av kommunen sin eieroppfølging av disse to selskapene. Kontrollutvalget har valgt to problemstillinger som skal svares ut i rapporten.

Problemstilling 1: Blir kommunen sine eierinteresser utøvd i samsvar med bystyret sine vedtak og forutsetninger, aktuelt lovverk samt etablerte normer for god eierstyring?

- a) Har Kristiansund kommune kjennskap til oppgavene knytt til de ulike rollene i kommunens eierstyring, og blir disse fulgt opp?
- b) Sikrer Kristiansund kommune at kommunens eierrepresentanter kjenner til og følger opp kommunens prinsipper for eierstyring?

Problemstilling 2: Har generelle og spesielle plikter som aksjeloven stiller til utforming av vedtekter og innkalling og gjennomføring av generalforsamlinger, blitt ivaretatt av selskapene?

Har Kristiansund kommune kjennskap til oppgavene knytt til de ulike rollene i kommunens eierstyring, og blir disse fulgt opp?

Bystyret har gjennomført de oppgaver og fulgt opp sitt ansvar som de er tillagt gjennom vedtatt eierpolitikk.

Formannskapet skal utøve den løpende eierstyring i selskapene, i tillegg til at de er både generalforsamling og eierrepresentant, med de oppgaver det medfører. Formannskapet har altså tre ulike roller i eierskapsoppfølgingen. Vi ser at det kan være utfordrende å skille rollene mellom det å være generalforsamling og å være formannskap. En tydeliggjøring av rollene kan være nødvendig.

Bystyret har gjennom eierskapsmeldingen lagt føringer for eierrepresentanten. Denne inneholder 9 prinsipper som skal gi styringssignaler for å nå mål og strategier som kommunen har fastsatt for sine selskaper. Vår gjennomgang viser at eierprinsippene i liten grad brukes i kommunens eierstyring.

Det er kommunedirektøren som har ansvaret for opplæring i eierskap. Vi mener at opplæringen og forståelsen av ansvar og oppgaver knytt til eierskapskontroll og de ulike rollene i kontrollen kan forbedres.

MRR

Møre og Romsdal Revisjon SA

Kontrollutvalget har ført tilsyn og kontroll med kommunens eierinteresser i denne valgperioden ved å ha utarbeidet plan for eierskapskontroll, samt bestilt og gjennomført eierskapskontroller og forvaltningsrevisjoner.

Oppfølging av kommunen sine prinsipper for eierstyring

Vi ser at opplæringen og forståelsen av ansvar og oppgaver knyttet til eierskapskontroll og de ulike rollene i kontrollen, kan forbedres. Eierpolitikken er generell og legger opp til at den skal bli mer selskaps-spesifikk.

Kommunen har i dag ikke selskaps-spesifikke eierstrategier for Havparken AS eller Havparken Eiendom AS. Hovedutvalg for næring og omstilling har fått i oppdrag fra bystyret å utarbeide forslag til slike. Arbeidet med å utarbeide strategier for de enkelte selskap pågår, per i dag har hovedutvalget utarbeidet forslag til en strategi for Havparken Eiendom AS. Vi kan ikke se at denne strategien sier noe mer om mål med eierskapet, forventninger til virksomheten (utbytte), avklaring av roller og ansvar og retningslinjer for samhandling mellom selskapet og eierne.

Kommunens eierpolitikk legger opp til at det skal være åpenhet om kommunens eierskap. Årlig behandles årsberetningen der det blir gitt informasjon om det enkelte selskap. I tillegg gis det informasjon om eventuelle endringer i foretaksregistret for selskapene i månedsrapportene som nå legges frem for bystyret. Dokumenter i forbindelse med generalforsamling legges på postlisten, mens protokoll fra eiermøter i selskapene ikke er tilgjengelig for publikum.

Kommunens eierpolitikk legger opp til at kommunen skal vedta en kapitalstruktur som sier noe om resultatkrav, avkastningskrav eller utbyttekrav fra selskapene. Dette er ikke fulgt opp. Det er heller ikke dokumentert at generalforsamlingene har lagt vekt på kompetanse når de har valgt styre for selskapene.

Aksjelovens krav til vedtekter og generalforsamling

For å få registrert et firma i Brønnøysund må minstekrav til vedtekter og stiftelsesdokumenter være i orden. En gjennomgang viser at både stiftelsesdokumentet og vedtektene inneholder de minstekrav som aksjeloven stiller.

Vi ser at tidligere praksis har vært å gjennomføre generalforsamlinger i de to Havparkenselskapene som en del av formannskapet sine møter, med felles innkalling og protokoll. Det er styret som skal kalle inn til generalforsamling og ikke kommunedirektør. Dette er tatt opp med kommunedirektør, og møter i generalforsamling blir nå gjennomført som egne møter, der det er styret som kaller inn og utarbeider protokoll til møtene.

ANBEFALINGER

Vi vil anbefale kommunen å:

- gjennomføre opplæring i eierskapskontrollens ulike roller,
- utarbeide selskaps-spesifikke eierstrategier og en kapitalstruktur for de to Havparkenselskapene
- følge opp og bruke de allerede vedtatte prinsipper i kommunens eierpolitikk.

MRR

Møre og Romsdal Revisjon SA

INNHOOLD

1	Innledning	5
1.1	Formål, bakgrunn og bestilling	5
1.2	Problemstillinger	5
1.3	Revisjonskriterier	5
1.4	Avgrensinger	6
1.5	Metode og gjennomføring	7
1.6	Faktasjekk og høring av rapporten	8
1.7	Oppbygging- og bruk av navn i rapporten	8
1.8	Kristiansund kommune sitt eierskap	8
2	Problemstilling 1	9
2.1	Revisjonskriterier	9
2.2	Bystyret sin rolle i kommunens eierstyring	9
2.3	Formannskapet sin rolle i kommunens eierstyring	10
2.4	Eierrepresentanten sin rolle i kommunens eierstyring	11
2.5	Kommunedirektøren sin rolle i kommunens eierstyring	12
2.6	Kontrollutvalget sin rolle i kommunens eierstyring	14
2.7	Prinsipper for eierstyring	15
3	Problemstilling 2	20
3.1	Revisjonskriterier	20
3.2	Funn	20
3.3	Revisors vurdering	21
4	Konklusjon og anbefalinger	22
4.1	Konklusjon	22
4.2	Anbefalinger	23
	Referanseliste	24
	Vedlegg 1: Høringssvar fra kommunedirektør	25
	Vedlegg 2: Nærmere om Revisjonskriterier	27

1 INNLEDNING

1.1 FORMÅL, BAKGRUNN OG BESTILLING

26.1.2022 bestilte kontrollutvalget i Kristiansund en prosjektplan for en eierskapskontroll av «Havparkenselskapene». Prosjektplan for eierskapskontrollen ble vedtatt av kontrollutvalget den 27.4.2022.

Eierskapskontrollen skal gjennomføres i tråd med kommuneloven § 23-2 første ledd bokstav d, § 23-4, § 23-6 og § 24-2 første ledd, samt forskrift om kontrollutvalg og revisjon §§ 4 og 5.

Eierskapskontroll er en av de pålagte oppgavene til kontrollutvalget, og er et viktig virkemiddel for å sikre at selskapene er under demokratisk styring og kontroll.

Prosjektet sitt formål er å se på hvordan kommunen sine eierinteresser i selskapene blir utøvd, og om utøvelsen er i tråd med bystyret sine vedtak og forutsetninger. Det blir sett på hvordan eierstyringen er forankret og hvordan eierskapet blir fulgt opp rent praktisk. Dette er ikke en selskapskontroll eller forvaltningsrevisjon av de enkelte selskapene, men en kontroll av kommunen sin eieroppfølging av de to «Havparkenselskapene».

1.2 PROBLEMSTILLINGER

Den første problemstillingen ser særlig på hvordan eierskapet blir utført i praksis for de to Havparkenselskapene. Følger kommunen opp de overordnede prinsippene for eierstyring som kommunen selv har vedtatt i sin Eiermelding del 1 - eierpolitikk? I den andre problemstillingen ser vi på vedtektene og på gjennomføringen av generalforsamlingen i de to valgte selskapene.

1) Blir kommunen sine eierinteresser utøvd i samsvar med bystyret sine vedtak og forutsetninger, aktuelt lovverk samt etablerte normer for god eierstyring?

- a) Har Kristiansund kommune kjennskap til oppgavene knyttet til de ulike rollene i kommunens eierstyring, og blir disse fulgt opp?
- b) Sikrer Kristiansund kommune at kommunens eierrepresentanter kjenner til og følger opp kommunens prinsipper for eierstyring?

2. Har generelle og spesielle plikter som aksjeloven stiller til utforming av vedtekter og innkalling og gjennomføring av generalforsamlinger, blitt ivaretatt av selskapene?

1.3 REVISJONSKRITERIER

Revisjonskriterier er krav eller forventninger som vi vurderer funnene i undersøkelsen opp mot. Revisjonskriteriene skal være grunnlagt i, eller utledet fra autoritative kilder innen det reviderte området, som for eksempel lover, forskrifter, politiske vedtak, retningslinjer, mål, føringer eller lignende.

Kilder til revisjonskriterier er her hentet fra aksjeloven, kommunens eierskapsmelding, KS sine anbefalinger om eierskap, og bystyrets vedtak. Som kilder for revisjonskriterier har vi skilt mellom problemstilling 1 og 2.

Eierskapskontroll i Kristiansund kommune – Havparken AS og Havparken Eiendom AS

Problemstilling 1 retter seg mot kommunens oppfølging av selskapene og de overordnede prinsippene for eierstyring i de to valgte selskapene, vedtatt av Kristiansund kommune i Eierskapsmelding del 1. Revisjonskriteriene er derfor hentet fra kommunens egne vedtak og vedtatte prinsipper for eierstyring, samt fra KS sine anbefalinger om eierskap, og er nærmere utledet i kapittel 2 og i vedlegg 2.

Problemstilling 2 retter seg mot aksjelovens formelle krav til vedtekter, møteinnkalling, protokoll og gjennomføring av generalforsamling i de to valgte selskapene.

UTLEDA REVISJONSKRITERIER

Problemstilling 1: Blir kommunen sine eierinteresser utøvd i samsvar med bystyret sine vedtak og forutsetninger, aktuelt lovverk, samt etablerte normer for god eierstyring?

- a) Kristiansund kommune har kjennskap til oppgavene knyttet til de ulike rollene i kommunens eierstyring, og disse blir fulgt opp.
- b) Kristiansund kommune sikrer at kommunens representant i generalforsamlingen kjenner til og følger opp kommunens prinsipper for eierstyring, blant annet:
  - Selskapsspesifikke eierstrategier: Kommune skal utarbeide en eierstrategi for hvert enkelt selskap, som angir hvorfor den er eier og hva kommunen vil med sitt eierskap.
  - Åpenhet: Det skal være åpenhet knyttet til kommunens eierskap og selskapenes virksomhet, basert på prinsippet om meroffentlighet.
  - Kapitalstruktur: Kommunen skal bidra til å sikre at selskapene har en kapitalstruktur som er tilpasset formålet med eierskapet og selskapets situasjon.
  - Styresammensetning: Kommunen som eier skal legge til rette for at det oppnevnes et styre som har kompetanse, kapasitet og mangfold ut ifra selskapets egenart.

Problemstilling 2: Har generelle og spesielle plikter som aksjeloven stiller til utforming av vedtekter og innkalling og gjennomføring av generalforsamlinger, blitt ivaretatt?

- a) Selskapene sine vedtekter skal være i tråd med minstekrav i loven (AL§2-2 og §2-3))
- b) Aksjelovens krav til innkalling (AL§5-8 -) og protokoll (AL § 5-16) til generalforsamling blir fulgt opp.
- c) Generalforsamling gjennomføres i tråd med aksjelovens krav.

1.4 AVGRENSINGER

Vi har i problemstilling 1 satt søkelys på rutiner og praksis i kommunens eierskapskontroll av to heleide aksjeselskap, Havparken AS og Havparken Eiendom AS. Vi uttaler oss ikke om selskapene eller styret sin praksis, men om kommunen har fulgt opp bystyret sine vedtak for eierstyring, og fulgt KS sine anbefalinger for eierstyring. Kristiansund kommune har vedtatt mange prinsipper for eierstyring, hvor vi har valgt ut fire som vi har kontrollert kommunen opp mot.

1.5 METODE OG GJENNOMFØRING

Denne kontrollen er gjennomført i samsvar med reglene i kommuneloven om kontrollutvalget sine rettigheter til innsyn i, og kontroll av selskap som er definert i kommuneloven § 23-6. I tillegg gjelder §§ 24-2 samt § 24-10 om revisor sine rettigheter og plikter. Eierskapskontrollen er utført i tråd med god kommunal revisjonsskikk. Gjeldende standard for eierskapskontroll er RSK 002 som er utarbeidet av NKRF.

Kontrollutvalget ønsker i denne eierskapskontrollen svar på om kommunen sine eierinteresser er utøvd i samsvar med bystyret sine vedtak og forutsetninger. Bystyret har 15/12-2020 revidert sine prinsipper for eierskapsstyring. Det er disse vi har vurdert kommunen imot, i tillegg til at vi også har benyttet KS sine anbefalinger. Bystyret har også i perioden gjort vedtak som omhandler eierkontrollen. Vi har sett om disse vedtakene er fulgt opp.

For å gi svar på om de formelle kravene til vedtekter og til gjennomføring av generalforsamling er fulgt opp av Havparkenselskapene, har vi i hovedsak benyttet aksjeloven som kilde, i tillegg til kommunens eierskapsmelding del 1 - eierpolitikk.

Vi har gjennomgått kommunens eierskapsmelding del 1 – eierpolitikk (som er benyttet som revisjonskriterier), som også legger føringer for hvordan kommunen skal følge opp sitt eierskap.

Vi har brukt kommunens hjemmeside for innhenting av data. Vi har brukt søkeord for å finne dokumenter i postlisten, gjennomgått bystyrets- og formannskapetets møteinnkallinger og protokoller. Vi har også etterspurt saker til behandling eller orientering som omhandler kommunens eierskap i de to Havparkenselskapene. I tillegg har vi sett om kommunens hjemmeside inneholder lett tilgjengelig informasjon om kommunens eierskap i selskaper.

Det er gjennomført et oppstartmøte med ordfører og rådmann. Assisterende kommunedirektør har vært vår kontaktperson i prosjektet. Vi har gjennomført møte med assisterende kommunedirektør og spesialkonsulent ved arkivtjenesten, ellers har dialogen stort sett vært via epost. Kontaktperson har bidratt ved å svare på våre spørsmål og legge frem etterspurte dokumenter.

De ulike rollene i politisk og administrativ eieroppfølging som bystyret, formannskapet, ordfører, eierrepresentant, rådmann og kontrollutvalg har, er beskrevet i eierskapsmeldingen. De er i tillegg omhandlet i rapportens kapittel 2.2 til 2.6.

Følgende dokumenter er brukt for å analysere og vurdere kommunens praksis, blant annet:

- Kunngjøringer i Foretaksregistret for selskapene, deriblant vedtekter og stiftelsesdokumenter
- K-sak 17/17 Havparken AS, valg av medlemmer til styret
- K-sak 106/20 Ny eierpolitikk – Eiermelding Del 2 – eierpolitikk
- Eierberetning for 2020
- Månedsrappport for september 2022
- Kvartalsrapporter og budsjettvedtak der Havparkenselskapene er omhandlet,
- Generalforsamlinger for begge selskapepene
- Ekstraordinær generalforsamling 24.1.2022
- Protokoll fra eiermøte

1.6 FAKTASJEKK OG HØRING AV RAPPORTEN

Det har vært tidskrevende for administrasjonen å fremskaffe alle ønskede dokumenter, og for oss å gjennomgå mottatte dokumenter. Dette medførte at det ble kort tid til faktasjekk og høring av rapporten. Vi valgte derfor å gjennomføre en kombinert faktasjekk og høring på rapporten til kommunedirektør og til kontaktperson. Vi mottok noe tilleggsinformasjon fra kontaktperson som ble innarbeidet i rapporten og vi mottok høringssvar fra kommunedirektøren, som er vedlagt rapporten i sin helhet i vedlegg 1.

1.7 OPPBYGGING- OG BRUK AV NAVN I RAPPORTEN

Rapporten er delt inn i 4 kapitler. Kapittel 1 er innledning til rapporten, samt gjennomgang av Kristiansund kommune sitt eierskap og eierskapsmelding. I kapittel 2 og 3 svarer vi ut problemstillingene, og i kapittel 4 presenterer vi konklusjon og anbefalinger.

Bruk av navn i rapporten

Eierskapskontrollen omfatter de to aksjeselskapene Havparken AS, som frem til 31.8.2021 het Bolgneset Utvikling AS, og Havparken Eiendom AS som tidligere het Vadsteinsvika Eiendom AS i perioden fra etableringen i 2013 til navneskifte i 2019, selskapet endret da navn til Bolgneset Eiendom AS frem til dagens navn som ble registrert den 31.8.2021.

I rapporten bruker vi Havparken AS og Havparken Eiendom AS, men også Havparkenselskapene som benevnelse selv om forholdet som blir omtalt skjedde før navneskifte.

For å gjøre rapporten mer leservennlig bruker vi konsekvent kommunedirektør når vi omhandler både rådmann og kommunedirektør i rapporten.

1.8 KRISTIANSUND KOMMUNE SITT EIERSKAP

Kristiansund kommune har eierskap¹ i 34 aksjeselskap, 5 heleide aksjeselskap, 5 selskap med eierandel på 50% eller mer og 24 deleide selskap med eierandel under 50%. I tillegg har kommunen eierskap i kommunale foretak, interkommunale selskap og interkommunale samarbeid, andelslag, borettslag og stiftelser.

KRISTIANSUND KOMMUNE SIN EIERMELDING

Den politiske eieroppfølgingen forestås hovedsakelig av bystyret i kraft av å være kommunens øverste myndighet. Kontrollutvalget skal på vegne av bystyret påse at det føres tilsyn med forvaltningen av kommunens interesser i selskap med mere. Kommunedirektør skal primært legge til rette for den politiske styringen av selskapene, herunder bidra til å videreutvikle kommunens eierpolitikk. Den direkte eierstyringen skal utelukkende utøves gjennom eierorganene. (Kristiansund kommune sin Eiermelding – Del 1 Eierpolitikk)

---

¹ Basert på kommunen sin eierberetning for 2020

2 PROBLEMSTILLING 1

Blir kommunen sine eierinteresser utøvd i samsvar med bystyret sine vedtak og forutsetninger, aktuelt lovverk samt etablerte normer for god eierstyring?

2.1 REVISJONSKRITERIER

Kristiansund kommune skal ha kjennskap til oppgavene knytt til de ulike rollene i kommunens eierstyring, og at disse følges opp. I problemstillingen ser vi særlig på hvordan eierskapet blir utøvd i praksis for de to Havparkenselskapene.

Følges bystyrets vedtak om eierpolitikk og de overordnede prinsipper for eierstyring som kommunen selv har vedtatt i sin Eiermelding del 1 – eierpolitikk opp? Revisjonskriteriene er derfor hentet fra kommunens egne vedtak om eierpolitikk og eiermelding, der roller og ansvar knyttet til eieroppfølging, sammen med vedtatte prinsipper for eierstyring, danner grunnlaget for våre vurderinger. Vi har også brukt KS sine anbefalinger om eierskap. Revisjonskriteriene er nærmere utleda i kapittel 2.2 til 2.7 og i vedlegg 2.

2.2 BYSTYRET SIN ROLLE I KOMMUNENS EIERSTYRING

UTLEDA REVISJONSKRITERIER

Bystyret skal, som kommunens øverste myndighet, behandle saker av stor prinsipiell eller strategisk betydning.

Bystyret sine oppgaver og ansvar i eierstyringen er å:

- fatte vedtak om etablering og avvikling av selskaper,
- oppnevne representanter til eierorganene (i dette tilfelle, generalforsamling)
- utforme kommunens eierpolitikk,
- behandle kommunens eierpolitikk,
- behandle kommunens eierportefølje, og
- føre tilsyn og kontroll med forvaltning av eierinteressene (delegert til kontrollutvalget).

FUNN

Bystyret skal behandle:	Havparken AS	Havparken Eiendom AS
Fatte vedtak om etablering og avvikling av selskaper	OK, bystyret 13.12.2016	Kjøp november 2018, vedtak er ikke forelagt
Vedta eierstrategi. (Dette kan være: Hva vil vi med selskapet? kortsiktige og langsiktige mål for eierskapet?)	Bystyret har ikke utarbeidet eller vedtatt selskapsspesifikke eierstrategier for selskapene, men har i sak 106/20 vedtatt at hovedutvalg for næring og omstilling skal utarbeide forslag til selskapsspesifikke strategier. Dette arbeidet er påbegynt, men ikke ferdig.	
Oppnevne representanter til generalforsamling	Bystyret har vedtatt at Formannskapet skal være generalforsamling(sak16/98).	Bystyret har vedtatt at Formannskapet skal være generalforsamling 11.6.2019 (sak PS 19/74)

Utforme og behandle kommunens eierpolitikk	Denne revideres og vedtas hvert 4. år, siste gang 15.12.2020.
Behandle kommunens eierportefølje	Kommunens eierberetning behandles i bystyret årlig i november/desember.

Også andre saker av prinsipiell betydning skal behandles av bystyret. Det er foretatt endring av aksjekapital i Havparken AS ved flere anledninger. En gjennomgang av bystyret sine saker viser at vedtak om aksjekjøp i Havparkenselskapene har blitt behandlet som en del av budsjett og kvartalsrapportene til kommunen. I tillegg er det ved en anledning vedtatt lån til Havparken AS (sak 10/20).

REVISORS VURDERING

Våre funn viser at bystyret har gjennomført de oppgaver og ansvar som de er tillagt gjennom vedtatt eierpolitikk. Bystyret har ikke utarbeidet strategier for de to Havparkenselskapene, men har delegert til hovedutvalg for næring og omstilling å utarbeide forslag til slike. Dette arbeidet er påbegynt, men er ennå ikke ferdig.

Når bystyret velger å bruke formannskapet som generalforsamling, er det viktig at de er klar over, og hensyntar, de utfordringer det fører med seg når de får flere roller i kommunens eierkontroll.

2.3 FORMANNSKAPET SIN ROLLE I KOMMUNENS EIERSTYRING

UTLEDA REVISJONSKRITERIER

Formannskapet er delegert myndighet til å utøve løpende eierstyring i de to aksjeselskapene.

Formannskapet sine oppgaver og ansvar i kommunens eierstyring er å

- instruere eierrepresentantene ved behov,
- forestå nødvendig avklaringer, og
- sikre tilfredsstillende informasjonsutvikling mellom selskapene og politisk ledelse.
- ivareta dialogen mellom kommunen og selskapene gjennom rapportering og eiermøter.

Rapporteringen/møtene gjennomføres etter egen plan og målet er at alle selskapene skal være gjenstand for behandling minimum en gang i valgperioden.

FUNN

Formannskapet skal utøve løpende eierstyring i alle kommunens selskaper, også Havparken AS og Havparken Eiendom AS. Formannskapet skal ivareta dialog og sikre tilfredsstillende informasjonsutvikling mellom selskapet og politisk ledelse.

Formannskapet sine oppgaver/ansvar:	Havparken AS	Havparken Eiendom AS
Løpende eierstyring	Formannskapet er generalforsamling for selskapene og bør gjennom det ha god kontroll med selskapene.	
Sikre informasjon mellom selskap og politisk ledelse	Den politiske ledelsen i kommunen sitter i formannskapet som er generalforsamling. Gjennom det sikres informasjon fra selskapene til politisk ledelse. Formannskapet har også fattet vedtak om at rådmann og styret skal sørge for eiermøter som sikrer at bystyret blir orientert om vesentlige forhold (PS 86/20).	
Rapportering fra selskapene etter vedtatt plan	Formannskapet har ikke vedtatt en plan for oppfølging av kommunens eierskap/selskaper.	

Formannskapet har ikke utarbeidet en plan for rapportering fra de ulike selskapene som prosedyrene sier, og det er heller ikke gjennomført en slik rapportering fra de to Havparkenselskapene. Som generalforsamling bør imidlertid formannskapet ha god kunnskap om disse to aksjeselskapene.

REVISORS VURDERING

Ordningen med formannskapet som generalforsamling har sine fordeler, som for eksempel enklere dialog mellom eier og selskap. På den måten kan det være enklere å formidle kommunens eierpolitikk og strategier til selskapene. Kommunens oppfølging av eierstrategier er omhandlet nærmere i kapittel 2.7.

Formannskapet skal utøve den løpende eierstyring i selskapene, i tillegg til at de er både generalforsamling og eierrepresentant med de oppgaver det medfører. Formannskapet har altså tre ulike roller i eierskapsoppfølgingen. Vi ser at det kan være utfordrende å skille rollene som generalforsamling og formannskap.

2.4 EIERREPRESENTANTEN SIN ROLLE I KOMMUNENS EIERSTYRING

UTLEDA REVISJONSKRITERIER

Eierrepresentanten sine oppgaver og ansvar i kommunens eierstyring er å

- ivareta kommunens eierinteresser i generalforsamling,
- utøve sin rolle innenfor vedtatte føringer fra bystyre/formannskap,
- i eierorganene stemme i henhold til vedtak fattet i bystyre/formannskap,
- selvstendig ansvar for å innhente informasjon og avklare kommunens mål og strategier knyttet til selskapets virksomhet, og
- rapportere til formannskapet etter gjeldende rapporteringsplan.

FUNN

Det er kommunens representanter i generalforsamlingen som er eierrepresentanter. For Havparkenselskapene vil da alle medlemmene i Formannskapet være eierrepresentanter. Som eierrepresentanter i generalforsamlingen følger det en del oppgaver knyttet til blant annet oppfølging av kommunens eierskapsprinsipper.

Eierrepresentanten sine oppgaver/ansvar:	Havparken AS	Havparken Eiendom AS
Ivareta kommunens eierinteresser i generalforsamling (f.eks. følge opp kommunens eierskapsprinsipp i generalforsamling)	Ikke alle kommunens eierprinsipp er fulgt opp av eierrepresentantene, og er nærmere omhandlet senere i rapporten i kap. 2.7.	
Utøve sin rolle innenfor vedtatte føringer fra bystyre/formannskap (rapportere til formannskap)	Siden det er formannskapet som er eierrepresentant kan det være naturlig at det ikke har vært en slik rapportering.	
I generalforsamling stemme i henhold til vedtak fattet i bystyre/formannskap	OK	
Selvstendig ansvar for å innhente informasjon og avklare kommunens mål og strategier knyttet til selskapets virksomhet	Bystyrets vedtak i sak 106/20 om å avklare mål og strategi for selskapene, er under arbeid, men er noe forsinket som følge av mangel på interne ressurser.	
Rapportere til formannskapet etter gjeldende rapporteringsplan (formannskapet har ikke utarbeidet en rapporteringsplan)	Det er ikke gjennomført rapportering til formannskap ut over den årlige eierberetningen.	

REVISORS VURDERING

Bystyret har gjennom eierskapsmeldingen lagt føringer for eierrepresentanten. Denne inneholder 9 prinsipper som skal gi tydelige styringssignaler for å nå mål og strategier som kommunen har med sine selskaper. Vi har i kapittel 2.7 sett nærmere på hvordan kommunen har fulgt opp noen av disse prinsippene.

2.5 KOMMUNEDIREKTØREN SIN ROLLE I KOMMUNENS EIERSTYRING

UTLEDA REVISJONSKRITERIER

Kommunedirektøren har ansvaret for å legge til rette for politisk eierstyring av selskapene, og er ansvarlig for å saksforbrede eiersaker som skal til politisk behandling.

Kommunedirektøren sine oppgaver og ansvar i kommunens eierstyring er å

- saksbehandle og tilrettelegge,
- ivareta dialog mellom kommune og selskap,
- videreutvikle kommunens eierpolitikk,
- utarbeid eierberetning knyttet til kommunens eierportefølje,
- sørge for dokumentasjon og arkivering, samt
- opplæring.

Eierskapskontroll i Kristiansund kommune – Havparken AS og Havparken Eiendom AS

Bystyret ber kommunedirektør i sitt vedtak i sak 106/2020 punkt 3, om å utvikle en rapportering på eierskap som er lett tilgjengelig og oppdateres hyppigere, samt involvere kommunens representanter i eiervernet. I samme sak ber bystyret hovedutvalget for næring og utvikling i punkt 2 om å gå igjennom eierporteføljen med sikte på å evaluere eierskapet og gi forslag om selskaps-spesifikke strategier. I punkt 5 bes det om at det blir utarbeidet forslag til rutiner og retningslinjer for kommunens representanter i selskaper de representerer på vegne av kommunen.

FUNN

Kommunedirektør sine oppgaver/ansvar:	Havparken AS	Havparken Eiendom AS
Saksforbrede politiske saker som omhandler eierskap.	<p>Bystyret har i sak 106/20 vedtatt at hovedutvalg for næring og omstilling skal utarbeide forslag til selskaps-spesifikke strategier. Det opplyses at arbeidet pågår, men har hatt dårlig fremdrift som følge av mangel på interne ressurser (næringskonsulent). Strategi for Havparken Eiendom ble behandlet i hovedutvalget sitt møte 9.3.22, mens strategi for Havparken AS ennå ikke er behandlet.</p> <p>Kommunedirektør har ikke fulgt opp kommunens eierpolitikk om at formannskapet skal vedta en plan for rapportering fra de ulike eierskap/selskap.</p>	
Gjennomføre eiermøter og orientere bystyret om eierskapet.	<p>Bystyret har i sak 86/20 bedt rådmann og styret om å gjennomføre eiermøter og orientere bystyret om viktige forhold. Det er ikke gjennomført eiermøter i selskapene i ettertid av vedtaket, men kommunedirektøren har inkludert rapportering om eierstyring i sin månedsrapport som går til bystyret. I denne rapporteres det om endringer i det enkelte selskap som er foretatt i foretaksregistret.</p>	
Videreutvikle kommunens eierpolitikk.	<p>Kommunens eierpolitikk rulleres hvert 4. år.</p>	
Utarbeide årlig eierberetningen	<p>Kommunedirektør utarbeider årlig en eierberetning, som behandles i desember.</p>	
Sørge for dokumentasjon og arkivering	<p>Kommunen har siden 2019 brukt Public 360 som sak- og arkivsystem. Politiske saker som forberedes i kommunens sak- og arkivsystem, arkiveres under de forskjellige utvalgene.</p> <p>Kommunen har opprettet en egen saksmappe for de dokumenter som kommunen mottar fra de to Havparken-selskapene. Dokumentene blir tilsendt fra daglig leder i selskapene til politisk sekretariat. Denne saksmappen er ugradert, og dokumentene skal da være publisert på offentlig postliste.</p>	
Sørge for opplæring i eierskap	<p>Det gjennomføres en politikeropplæring i forbindelse med nyvalg, men denne er ikke spesielt innrettet mot de ulike rollene i kommunens eierskapskontroll. Det opplyses at det etter at bystyret 15. 12.2020 i sak 106/20 etterlyste rutiner for eierrepresentantene, har det blitt jobbet med å utarbeide rutiner og retningslinjer for kommunens eierrepresentant i selskaper, og rutiner for opplæring av disse.</p>	

Eierskapskontroll i Kristiansund kommune – Havparken AS og Havparken Eiendom AS

Informasjon om eierskap og rapporter om eierskap skal være lett tilgjengelig	Publikum kan søke i postlisten og i møtekalender etter dokumenter og saker som har vært til politisk behandling. I dag er ikke dokumenter fra tiden før 2019 tilgjengelig for publikum. Med unntak av at det er innarbeidet en ny praksis for rapportering om eierskapene i månedsrapporten som går til bystyret, er det foreløpig ikke sikret lettere tilgjengelig informasjon om kommunens eierskap. Ledelsen i kommunen og IKT ORKide jobber imidlertid for å sikre en bedre løsning for publikasjon av historiske dokumenter for offentligheten.
Forberede sak der man evaluerer de ulike eierskap og kommer med forslag til strategier for de ulike selskap.	Kommunedirektør orienterer om at dette arbeidet er påbegynt, men ikke ferdig.
Utarbeide forslag til rutiner og retningslinjer for kommunens representanter i selskaper som de representerer på vegne av kommunen.	Arbeidet er oppstartet, men ikke ferdig.

Kommunedirektør har ansvaret for å tilrettelegge saker for både bystyret og formannskapet. En av formannskapet sine oppgaver er å utarbeide en plan for eierkontroll. Kommunedirektør har ikke tilrettelagt for et slikt vedtak. Dette er også presisert i bystyret sitt vedtak 106/20, der de ber kommunedirektør sørge for dialog og informasjonsutveksling mellom selskap og bystyret.

Bystyret har gjennom eiermeldingen vedtatt at det skal være meroffentlighet i forhold til kommunens eierskap i selskaper, og at informasjon om selskapet og eierskapet skal være lett tilgjengelig på kommunens hjemmeside. En gjennomgang av hjemmesiden viser at informasjon som har vært til politisk behandling ligger i møteinnkallinger og møteprotokoller, ellers må publikum bruke søkemodulen i postlisten for å finne dokumenter som går fra/til de ulike selskapene.

REVISORS VURDERING

Vi ser at opplæringen og forståelsen av ansvar og oppgaver knytt til eierskapskontroll og de ulike rollene i kontrollen kan forbedres. Eierpolitikken er generell og legger opp til at den skal bli mer selskaps spesifikk. Det foregår et arbeid, men per i dag er den lite konkret for de to Havparken-selskapene.

2.6 KONTROLLUTVALGET SIN ROLLE I KOMMUNENS EIERSTYRING

UTLEDA REVISJONSKRITERIER

Kontrollutvalget har fått delegert ansvar med å føre tilsyn og kontroll med forvaltningen av kommunens eierinteresser.

Kontrollutvalget og bystyret vedtar en 4 årlig plan for eierskapskontroll og en plan for forvaltningsrevisjon i hver valgperiode. Tilsyn kan gjennomføres på ulike måter, blant annet gjennom selskapskontroll, eierskapskontroll og forvaltningsrevisjon av kommunens eierskap og eierinteresser.

FUNN

Kontrollutvalget og bystyret har vedtatt en plan for eierskapskontroll og en plan for forvaltningsrevisjon for valgperioden 2020 - 2023². I denne planperioden har kontrollutvalget i samarbeid med Sunndal, Heim og Hitra kommune bestilt og behandlet en eierskapskontroll og en forvaltningsrevisjon av Kristiansund og Nordmøre Havn IKS. I tillegg har kontrollutvalget bestilt denne eierskapskontrollen av Havparkenselskapene, og en forvaltningsrevisjon/undersøkelse av Havparken AS og Havparken Eiendom AS i 2022. Begge disse revisjonene utføres av Møre og Romsdal Revisjon SA.

REVISORS VURDERING

Kontrollutvalget har ført tilsyn og kontroll med kommunens eierinteresser i denne valgperioden ved å ha utarbeidet en plan for eierskapskontroll, og ha bestilt både eierskapskontroll og forvaltningsrevisjon av selskaper.

2.7 PRINSIPPER FOR EIERSTYRING

UTLEDA REVISJONSKRITERIER

Kristiansund kommune skal sikre at kommunens representant i generalforsamlingen kjenner til og følger opp kommunens prinsipper for eierstyring.

Selskapsspesifikke eierstrategier

Kommunen skal utarbeide og vedta en eierstrategi for selskapene. Det vil si en strategi som sier noe om mål med eierskapet, forventninger til virksomheten (utbytte), avklaring av roller og ansvar og retningslinjer for samhandling mellom selskapene og eierne.

Kommunen skal ha rutiner og en praksis som sikrer at strategien blir fulgt opp i selskapet.

Åpenhet

Det skal være åpenhet knyttet til kommunens eierskap og selskapenes virksomhet, basert på prinsippet om meroffentlighet. Kommunen skal:

- legge frem en eiermelding en gang i valgperioden
- legge frem en årlig eierberetning
- utarbeide selskapsspesifikke eierstrategier for selskapene
- eierspørsmål av stor strategisk/prinsipiell betydning behandles i offentlige politiske saker.
- Legge ut relevant informasjon om kommunens eierskap lett tilgjengelig på kommunens hjemmeside.

Eiermøte og møte i generalforsamlingen skal normalt være offentlige, og kommunen forutsetter at selskaper som er omfattet av offentlighetsloven iverksetter tiltak som sikrer åpenhet og innsyn i samsvar med lovens krav.

---

² Plan for eierskapskontroll 2020-2023, vedtatt av kontrollutvalget og bystyret

Kapitalstruktur

Kommunen skal bidra til å sikre at selskapene har en kapitalstruktur som er tilpasset formålet med eierskapet og selskapets situasjon. Kommunen skal også angi resultatkrav, avkastningskrav og utbytteforventninger i selskapene.

Kommunen har hovedsakelig et langsiktig perspektiv på investeringene i selskapene, og skal av den grunn fastsette langsiktige resultatkrav ovenfor styret, som kan fremme verdiskapning i selskapet. Resultatkrav er nødvendige for å kunne vurdere selskapenes utvikling over tid opp mot kommunens mål med eierskapet. Resultatkravene vil omfatte forventninger til avkastning i form av utbytte eller verdistigning på innskutt kapital. Resultatkravet kan også omfatte andre parameter som for eksempel kvalitet på tjenestene. Fellesnevneren for resultatkravene er at det skal legges til rette for en langsiktig verdiskapning.

Styresammensetning

Kommunen, som eier, skal legge til rette for at det oppnevnes et styre som har kompetanse, kapasitet og mangfold ut ifra selskapets egenart.

- Det skal oppnevnes styremedlemmer som har kompetanse, erfaring, kapasitet og egenskaper som bidrar til at styret som et kollegium kan forvalte selskapet på en forsvarlig måte i tråd med formålet.
- Styret bør ha varamedlemmer i numerisk rekkefølge....
- Det bør tilstrebes lik kjønnsrepresentasjon ....

Styrene oppnevnes formelt av eierorganene.

Folkevalgte som også er styremedlemmer blir automatisk inhabile ved behandling av saker i kommunale organer der selskapet er part. Dette innebærer at ledere og styremedlemmer i selskapene ikke kan tilrettelegge grunnlaget for avgjørelser i kommunen, eller delta i behandlingen av saker i bystyret hvor selskapet er part. Man bør være oppmerksom på dette ved valg av styremedlemmer som ofte kan komme i situasjoner som medfører slik inhabilitet.

Bystyret skal utøve eierstyring gjennom eierorganet, og ikke gjennom styret der representantene har et personlig verv. Representanter i eierorganet vil ikke være inhabile når folkevalgte organer behandler saker der selskapet er part, men medlemmer i styret vil være det.

FUNN - EIERREPRESENTANT SKAL FØLGE OPP KOMMUNENS EIERSTRATEGIER MED HAVPARKENSELSKAPENE

Selskapsspesifikke eierstrategier

Vi ser av eierberetningen for 2020, som ble vedtatt i bystyret 18/11-2021, at eierskapet i Havparken AS og Havparken Eiendom AS er samfunnsøkonomisk motivert. Havparken AS har utdypet dette mer ved å tilføye «Å tilrettelegge for etablering av et havteknologisenter og utvikle sjønære arealer».

Bystyret har i sak 106/2020 i punkt 2 og 5, vedtatt at hovedutvalget for næring og utvikling skal gå igjennom kommunen sin eierportefølje med sikte på å evaluere eierskapet og gi forslag om selskapsspesifikke strategier. Kommunedirektør, som har ansvaret for å saksbehandle og tilrettelegge saker til politisk behandling, opplyser at hovedutvalget for næring og utvikling den 8.9.21 vedtok en

Eierskapskontroll i Kristiansund kommune – Havparken AS og Havparken Eiendom AS

plan for gjennomgang av de ulike selskapene. I møte 9.3. ble Havparken Eiendom AS gjennomgått, mens Havparken AS ikke har vært oppe til behandling.

	Havparken AS	Havparken Eiendom AS
Mål med eierskapet	Markedsføre havteknologisenteret Havparken og tilrettelegge for aktører som vil etablere seg der.	Kjøp, salg, utvikling og drift av fast eiendom og andre produkter/tjenester som naturlig hører sammen med dette.
Forventninger til selskapet(utbytte)	Kristiansund kommune har ikke dokumentert at de har tatt stilling til forventninger om utbytte fra, eller andre forventninger til selskapet.	
Rolleavklaring og retningslinjer for samhandling mellom eier og selskap.	Generalforsamling velger å bruke ansatte i kommunen og politisk aktive medlemmer i styret. For bedre å skille rollene har det blitt gjort enkelte tiltak, som å fysisk skille formannskapsmøtene fra møtene i generalforsamlingen. Det ser ut som kommunen er klar over og hensyntar habilitetsutfordringer for ansatte og politikere som sitter i styrene, når saker som omhandler kommunens eierskap i Havparkenselskapene skal behandles.	

Åpenhet

Eiermelding revideres hvert 4. år og vedtas av bystyret. Eiermeldingen legger opp til at kommunens administrasjon, med utgangspunkt i mottatt informasjon fra de ulike selskapene, skal utarbeide er årlig årsberetning med informasjon om det enkelte selskap hvor kommunen har eierskap. Vi ser at bystyret i sitt møte 18.11.2021 hadde eierberetning for 2020 til behandling.

Kristiansund kommune har ikke informasjon om sitt eierskap, eller om det enkelte selskap lett tilgjengelig på sine nettsider. Disse må søkes på i postlisten eller ved å se igjennom protokoller og møteinnkallinger for politiske råd og utvalg på hjemmesiden.

Kristiansund kommune har en strategi som legger opp til meroffentlighet og at informasjon om selskapene som kommunen har eierinteresser i skal være lett tilgjengelig på kommunens hjemmeside. I tillegg har Statsforvalteren slått fast at begge Havparkenselskapene omfattes av offentligloven.

Havparken AS

- I perioden frem til 2021 lå møteinnkalling og protokoller fra generalforsamling i Formannskapet sin møtekalender. Fra 2021 har formannskapet og generalforsamlingen hatt adskilte møter, og fra da har dokumentene vært tilgjengelig via postlisten.
- Møteinnkalling og protokoll fra generalforsamlinger skal legges fortløpende på kommunens postliste.
- Protokoll fra eiermøter ligger ikke i postlisten.
- Kommunen har ikke vedtatt en spesifikk eierstrategi for selskapet.

Eierskapskontroll i Kristiansund kommune – Havparken AS og Havparken Eiendom AS

Havparken Eiendom AS

- I perioden frem til 2021 lå møteinnkalling og protokoller fra generalforsamling i Formannskapet sin møtekalender.
- Møteinnkalling og protokoll fra generalforsamlinger skal legges fortløpende på kommunens postliste.
- Protokoll fra eiermøter ligger ikke i postlisten.
- Kommunen har ikke vedtatt en spesifikk eierstrategi for selskapet.

Kapitalstruktur

Kristiansund kommune har ikke vedtatt en kapitalstruktur som sier noe om resultatkrav, avkastningskrav eller utbyttekrav fra de to Havparkenselskapene.

Styresammensetning

Ved opprettelse av Havparken AS vedtok generalforsamlingen at styret skulle bestå av fem medlemmer, to fra administrasjonen og tre politisk valgte medlemmer.

Formannskapet vedtok tre medlemmer fra bystyret og to fra administrasjonen som styremedlemmer i Havparken AS. I ettertid har det vært noen endringer i styret. Hverken sakspapirer eller protokoll fra oppnevningene viser at det ved valg av styre er lagt vekt på kompetanse, kapasitet og mangfold ut ifra selskapets egenart, noe som skal hensyntas i henhold til eierskapsmeldingen.

Generalforsamlingen har foretatt endringer i styresammensetningen siden oppnevningen i 2017. Styrene i de to Havparkenselskapene har siden august 2021 hatt syv medlemmer, fem valgt av bystyret og to fra administrasjonen.

Vi er ikke forelagt vedtak om valg av styremedlemmer for Havparken Eiendom AS.

Styrets rolle og ansvar

Det er eierrepresentantene sin oppgave å sikre at styret og selskapet kjenner til kommunens eierstrategier og har en oppfølging av selskapet på dette. Når selskapenes styre består av sentrale personer fra administrasjonen og fra bystyret, må en forvente at de har kjennskap til kommunens vedtatte eierstrategier.

Eierrepresentant skal sikre at det er dialog med selskapene der rapportering fra selskapene skal være ett av temaene. En slik rapportering skal bidra til en aktiv og forutsigbar eieroppfølging og skal sikre at gjeldende lovkrav følges.

Aksjeselskap skal rapportere til kommunen på årsregnskap og årsberetning, sakliste, dokumenter og protokoller fra eierorganet, samt sakliste, dokumenter og protokoller fra styret. Kommunedirektøren har fulgt opp dette i en årlig eierberetning som behandles i bystyret i november/desember. I tillegg er det også innarbeidet en rutine for å orientere om endringer som er registrert i foretaksregistret for det enkelte selskap i kommunens månedsrapport som blir behandlet av bystyret.

REVISORS VURDERING

Selskapsspesifikke eierstrategier

Kommunen har i dag ikke selskapsspesifikke eierstrategier for Havparken AS eller Havparken Eiendom AS. Hovedutvalg for næring og omstilling har fått i oppdrag fra bystyret å utarbeide forslag til slike. Vi kan ikke se at hovedutvalget har utarbeidet en strategi for Havparken Eiendom AS som sier noe mer om mål med eierskapet, forventninger til virksomheten (utbytte), avklaring av roller og ansvar og retningslinjer for samhandling mellom selskapet og eierne.

Åpenhet

Kristiansund kommune har vedtatt meroffentlighet for sine eierskap. Dette sikres ved å legge dokumenter som er politisk behandlet i møtekalenderen, mens dokumenter fra de ulike selskap blir lagt i den offentlige postlisten. I tillegg informeres det om de enkelte selskap i en årsberetning for eierskap som blir behandlet i bystyret i løpet av november/desember.

Kapitalstruktur

Kristiansund kommune har ikke vedtatt en kapitalstruktur som sier noe om resultatkrav, avkastningskrav eller utbyttekrav fra selskapene.

Styresammensetning

Det er ikke dokumentert at generalforsamlingene har lagt vekt på kompetanse, kapasitet og mangfold ut ifra selskapets egenart når de har valgt styre for selskapene.

3 PROBLEMSTILLING 2

Har generelle og spesielle plikter som aksjeloven stiller til utforming av vedtekter og innkalling og gjennomføring av generalforsamlinger, blitt ivaretatt?

3.1 REVISJONSKRITERIER

- Selskapene sine vedtekter skal være i tråd med minstekrav i loven (AL§2-2 og §2-3
- Aksjelovens krav til innkalling (AL§5-8 -) og protokoll (AL § 5-16) til generalforsamling blir fulgt opp?
- Generalforsamling gjennomføres i tråd med Aksjelovens krav?

3.2 FUNN

Vedtektene skal minst angi (AL § 2-2)	Havparken AS	Havparken Eiendom AS
Selskapets foretaksnavn	OK	OK
Selskapets virksomhet	OK	OK
Aksjekapitalens størrelse	OK	OK
Aksjenes pålydende (nominelle beløp)	OK	OK
Gjennomføring av generalforsamling, kap. 5		
Generalforsamlingen skal holdes som møte.	OK	OK
Styret bestemmer møteform og sørger for forsvarlig gjennomføring av generalforsamlingen	OK	OK
Innkallingen		
Det er styret som kaller inn til generalforsamling	OK for 2021 og 2022, tidligere var det kommunedirektør som kalte inn til generalforsamling.	
Innkallingen skal være skriftlig og skal være sendt senest en uke før møte skal avholdes, og inneholde hvilke saker som skal behandles,	OK	OK
Forslag om å endre vedtektene skal gjengis i innkallingen.	OK	OK
Protokollen		
Møteleder skal sørge for at det føres protokoll fra generalforsamlingene.,	OK, tidligere var protokoll fra generalforsamlingen en del av formannskapet sin protokoll.	
Protokollen skal angi tid og møteform	OK	
Protokollen skal angi antallet avgitte stemmer, og hvordan disse har stemt (9/6-22 og 6/5-21)	Protokoll sier hva som ble resultatet av avstemming, men ikke hva den enkelte har stemt.	

Protokollen skal signeres av møtelederen og minst en annen person valgt av generalforsamlingen.	OK	Ok
---	----	----

3.3 REVISORS VURDERING

For å få registrert et firma i Brønnøysund må minstekrav til vedtekter og stiftelsesdokumenter være i orden. En gjennomgang viser at det ser ut som både stiftelsesdokumentet og vedtektene inneholder de minstekrav som aksjeloven stiller.

Vi ser at tidligere praksis har vært å gjennomføre generalforsamlinger i de to Havparkenselskapene som en del av formannskapet sine møter, med felles innkalling og protokoll. Det er styret som skal kalle inn til generalforsamling, ikke kommunedirektør. Dette er tatt opp med kommunedirektør, og møter i generalforsamlingen blir nå gjennomført som egne møter der det er styret som kaller inn og der det utarbeides egen protokoll.

4 KONKLUSJON OG ANBEFALINGER

4.1 KONKLUSJON

Har Kristiansund kommune kjennskap til oppgavene knytt til de ulike rollene i kommunens eierstyring, og blir disse fulgt opp?

Bystyret har ikke vedtatt strategier for de to Havparken selskapene, men de har i 2020 delegert til hovedutvalg for næring og omstilling å utarbeide forslag til strategier. Dette arbeidet er påbegynt, men ikke ferdig. Ellers har bystyret gjennomført de oppgaver og det ansvar de er tillagt gjennom vedtatt eierpolitikk.

Formannskapet skal utøve den løpende eierstyring i selskapene, i tillegg til at de er både generalforsamling og eierrepresentant, med de oppgaver det medfører. Formannskapet har altså tre ulike roller i eierskapsoppfølgingen. Vi ser at det kan være utfordrende å skille rollene mellom det å være generalforsamling og å være formannskap. En tydeliggjøring av rollene kan være nødvendig.

Bystyret har gjennom eierskapsmeldingen lagt føringer for eierrepresentanten. Denne inneholder 9 prinsipper som skal gi tydelige styringssignaler for å nå mål og strategier som kommunen har med sine selskaper. Vår gjennomgang viser at eierprinsippene i liten grad brukes i kommunens eierstyring.

Det er kommunedirektøren som har ansvaret for opplæring i eierskap. Vi mener at opplæringen og forståelsen av ansvar og oppgaver knytt til eierskapskontroll og de ulike rollene i kontrollen kan forbedres.

Kontrollutvalget har ført tilsyn og kontroll med kommunens eierinteresser i denne valgperioden ved å utarbeide plan for eierskapskontroll, samt bestilt og gjennomført eierskapskontroller og forvaltningsrevisjoner.

Oppfølging av kommunen sine prinsipper for eierstyring

Vi ser at opplæringen og forståelsen av ansvar og oppgaver knyttet til eierskapskontroll og de ulike rollene i kontrollen, kan forbedres. Eierpolitikken er generell og legger opp til at den skal bli mer selskaps-spesifikk.

Kommunen har i dag ikke selskaps-spesifikke eierstrategier for Havparken AS eller Havparken Eiendom AS. Hovedutvalg for næring og omstilling har fått i oppdrag fra bystyret å utarbeide forslag til slike. Arbeidet med å utarbeide strategier for de enkelte selskap pågår, per i dag har hovedutvalget utarbeidet forslag til en strategi for Havparken Eiendom AS. Vi kan ikke se at denne strategien sier noe mer om mål med eierskapet, forventninger til virksomheten (utbytte), avklaring av roller og ansvar og retningslinjer for samhandling mellom selskapet og eierne.

Kommunens eierpolitikk legger opp til at det skal være åpenhet om kommunens eierskap. Årlig behandles årsberetningen der det blir gitt informasjon om det enkelte selskap. I tillegg gis det informasjon om eventuelle endringer i foretaksregistret for selskapene i månedsrapportene som nå legges frem for bystyret. Dokumenter i forbindelse med generalforsamling legges på postlisten, mens protokoll fra eiermøter i selskapene ikke er tilgjengelig for publikum.

Kommunens eierpolitikk legger opp til at kommunen skal vedta en kapitalstruktur som sier noe om resultatkrav, avkastningskrav eller utbyttekrav fra selskapene. Dette er ikke fulgt opp. Det er heller

Eierskapskontroll i Kristiansund kommune – Havparken AS og Havparken Eiendom AS

ikke dokumentert at generalforsamlingene har lagt vekt på kompetanse når de har valgt styre for selskapene.

Aksjelovens krav til vedtekter og generalforsamling

For å få registrert et firma i Brønnøysund må minstekrav til vedtekter og stiftelsesdokumenter være i orden. En gjennomgang viser at både stiftelsesdokumentet og vedtektene inneholder de minstekrav som aksjeloven stiller.

Vi ser at tidligere praksis har vært å gjennomføre generalforsamlinger i de to Havparkenselskapene som en del av formannskapet sine møter, med felles innkalling og protokoll. Det er styret som skal kalle inn til generalforsamling og ikke kommunedirektør. Dette er tatt opp med kommunedirektør, og møter i generalforsamling blir nå gjennomført som egne møter, der det er styret som kaller inn og utarbeider protokoll til møtene.

4.2 ANBEFALINGER

Vi vil anbefale kommunen å:

- gjennomføre opplæring i eierskapskontrollens ulike roller,
- utarbeide selskapsspesifikke eierstrategier og en kapitalstruktur for de to Havparkenselskapene
- følge opp og bruke de allerede vedtatte prinsipper i kommunens eierpolitikk.

REFERANSELISTE

Aksjeloven, Lov-2021-18-06-122, [Lov om aksjeselskaper \(aksjeloven\) - Lovdata](#)

Bystyret sin behandling av 2. og 3. tertialrapport for 2018, [Politiske møter - Hjem \(360online.com\)](#)

Eierberetning for 2017, 2018, 2019 og 2020, vedtatt av bystyret [Politiske møter - Hjem \(360online.com\)](#)

Eiermelding Del 1 – eierpolitikk Kristiansund kommune, vedtatt av bystyret 15.12.2020

Hovedutvalg for næring og utvikling sak 36/21 og sak 5/22

KS Folkevalgtprogram 2019-2023, Anbefalinger for eierskap, selskapsledelse og kontroll, [AnbefalingerEierskap2020.PDF \(ks.no\)](#)

Kunngjøringer i Brønnøysundregistret, [Kunngjøringer - Brønnøysundregistrene \(brreg.no\)](#), [Kunngjøringer - Brønnøysundregistrene \(brreg.no\)](#)

Møteinnkalling og protokoller fra bystyret, PS 16/98, 18/38, PS 19/51, PS 106/20.

Møteinnkalling og protokoll fra formannskapet, sak 16/57, 16/118, 17/9, 18/33, 86/20

Møteinnkalling og møteprotokoll fra generalforsamling i Havparken AS og Havparken Eiendom AS

Skriftlig svar fra administrasjonen mottatt via Altinn 15.10.2022 og 31.10.2022

Skriftlig svar på faktarapport mottatt per epost 11.11.2022 fra kontaktperson

Skriftlig høringsvar mottatt fra kommunedirektør på e-post 13.11.2022

VEDLEGG 1: HØRINGSSVAR FRA KOMMUNEDIREKTØR

Vi mottok 13.11.2022 skriftlig høringsvar fra kommunedirektøren:

«På generelt grunnlag er jeg fornøyd med rapportens innhold, konklusjon og anbefalinger.

Problemstilling 1: Blir kommunen sine eierinteresser utøvd i samsvar med bystyret sine vedtak og forutsetninger, aktuelt lovverk samt etablerte normer for god eierstyring?

a) Har Kristiansund kommune kjennskap til oppgavene knytt til de ulike rollene i kommunens eierstyring, og blir disse fulgt opp?

Eierstyring dreier seg i hovedsak om folkevalgtes indirekte styring av selskap kommune eier.

Selskapsorganisering innebærer at virksomheten er skilt ut fra kommunen og er et eget rettssubjekt. Kommunens eller fylkeskommunens styringsrolle endres fra å styre gjennom linjeorganisasjonen til å styre gjennom å være eier av selskapet. Lovfestede bestemmelser og vanlige normer for god selskapsstyring setter grenser for hvor mye kommunen eller fylkeskommunen som eier kan og bør involvere seg i selskapenes virksomhet.

Bystyret utøver eierstyring gjennom representantskap eller generalforsamling som er selskapets eierorgan. Eierorganet velger styret, kan instruere styret og omgjøre dets beslutninger.

Kommunedirektøren bistår Bystyret i utarbeidelsen og fremmer saker knyttet til kommunens eierstrategi, samt foretar en jevnlig revidering av kommunens eiermelding.

Forvaltningen av selskapet ligger hos styret og daglig leder. Et viktig prinsipp ved selskapsorganisering er at selskapets ledende organer skal ha betydelig grad av frihet til å drive virksomheten innenfor rammen av eierstrategien, eierskapsmeldingen og selskapsavtalen eller vedtektene for selskapet.

Kommuneloven stiller krav til eierstyring gjennom disse dokumentene, og KS har anbefalinger om eierskap, selskapsledelse og kontroll.

Folkevalgte tilbys også å gjennomgå KS kurs, for eksempel «Folkevalgt eierstyring». Dette ble avholdt 19. mai 2021.

Folkevalgtopplæringen i mars/april 2020 hadde blant annet temaet «Kommunen som eier og medeier i selskaper, m.v.» på agendaen.

Under en undersøkelse med samtlige politiske parti 22. april 2020 svarte kun ett av partiene at det var behov for «Kommunale selskap - eierskapsmelding».

Ellers er det verdt å nevne at Kristiansund kommune er rangert høyest i landet på området «styring og kontroll» i Kommunekompasset.

b) Sikrer Kristiansund kommune at kommunens eierrepresentanter kjenner til og følger opp kommunens prinsipper for eierstyring?

Kommuneloven stiller krav til eierstyring av virksomheter innenfor rammen av eierstrategien, eierskapsmeldingen og selskapsavtale/vedtekter. Det er riktig som rapporten påpeker, at eierstrategi ikke er utarbeidet for de to selskapene enda, men at arbeidet er pågående i Hovedutvalg for Næring og omstilling. Det settes forøvrig ikke krav til eierstrategi, men at de strategiske forhold skal være underlag i saksfremstillingen til Bystyret ved stiftelse. Dette er ikke gjort i sin helhet ihht 2.4.1 i Eiermeldingen del 1 og er derfor en mangel for de to selskapene.

Problemstilling 2: Har generelle og spesielle plikter som aksjeloven stiller til utforming av vedtekter og innkalling og gjennomføring av generalforsamlinger, blitt ivaretatt av selskapene?

Vi prøver å sikre kompetanse innenfor disse områdene med å tilby styremedlemmer med riktig og relevant kompetanse fra administrasjonen. Dette gjør at administrasjonen bidrar til å ivareta eierpolitikkenes prinsipp 6 om kompetent styresammensetning. Totalt sett tilstrebes det derfor at selskapene har administrativ kompetanse, kapasitet og mangfold. Sammen med politisk valgte representanter vil vi da ha kompetente styrever. Det er viktig å påpeke at styremedlemmer valgt fra administrasjonen ikke har informasjons- eller aktivitetsplikt overfor kommunedirektøren, og er valgt personlig med selskapets beste som styrende prinsipp, som alle styremedlemmer.

Administrasjonen har derimot, gjennom sitt tilretteleggeransvar for kommunens selskaper bistått både i innkalling og gjennomføring av generalforsamlinger. Denne tjenesten ble avsluttet fra politisk sekretariat sin side når gjennomføringen av generalforsamlinger ble lagt til eget tidspunkt ut over formannskapsmøter. Denne overgangen medførte at dokumenter fra dette organet ikke er gjort tilgjengelig for publikum når styret overtok denne funksjonen. Dette forholdet er veldig beklagelig og skal bringes i orden.

Etter at selskapet utfører innkalling og gjennomføring av generalforsamling etter aksjeloven §5.9 har administrasjonen mindre innsikt i om selskapet ivaretar sine plikter i lys av problemstillingen (2) ovenfor.»

Arne Ingebrigtsen

Kommunedirektør, Kristiansund

VEDLEGG 2: NÆRMERE OM REVISONSKRITERIER

Revisjonskriterier er krav eller forventninger som vi vurderer funna i undersøkelsen imot. Revisjonskriteriene skal være grunnlagt i, eller utleda fra autoritative kilder innen det reviderte området, som for eksempel lover, forskrifter, politiske vedtak, retningslinjer, mål, føringer eller lignende. Som kilder for revisjonskriteria har vi skilt mellom problemstilling 1 og 2.

Problemstilling 1 retter seg mot kommunens oppfølging av de overordna prinsippene for eierstyring i de to valgte selskapene, vedtatt av Kristiansund kommune sin eierskapsmelding del 1 den 15.12.2020. Revisjonskriteriene er derfor hentet fra kommunens egne vedtatte prinsipper for eierstyring og fra KS sine anbefalinger for eierskap, selskapsledelse og kontroll.

Problemstilling 2 retter seg mot aksjelovens formelle krav til vedtekter, møteinnkalling, protokoll og gjennomføring av generalforsamling i de to valgte selskapene.

LOV OM AKSJESELSKAP (AKSJELOVEN)

Lovens krav til vedtekter og stiftelsesdokumenter er omhandlet i lovens kapittel 2, mens lovens krav til generalforsamling er omhandlet i lovens kapittel 5.

Vedtekter

Vedtektene skal minst angi:

- Selskapets navn
- Selskapets virksomhet
- Aksjekapitalens størrelse
- Aksjenes pålydende

Dersom selskapet ved sin virksomhet ikke skal ha som formål å skaffe aksjeeierne økonomisk utbytte, skal vedtektene inneholde bestemmelser om anvendelse av overskudd og av formuen ved oppløsning.

Protokoll frå styremøter

I henhold til aksjelovens § 6 – 29 skal det utarbeides protokoll fra styremøter, som skal oppbevares i selskapet.

Generalforsamling

Regler for generalforsamlingen er omhandlet i lovens kapittel 5.

Al § 5- 9 Det er styret som skal kalle inn til generalforsamling.

Al§ 5 – 16 Møteleder skal sørge for at det føres protokoll fra generalforsamlingen

KS SINE 21 ANBEFALINGER FOR EERSKAP, SELSKAPSLEDELSE OG KONTROLL

«I et AS har eierne begrenset økonomisk risiko for selskapets økonomiske forpliktelser. Selskapets øverste eierorgan er generalforsamlingen. Gjennom generalforsamlingen, utøver eierne den øverste myndigheten i selskapet. Her kan eierne gjennom vedtekter, instruksjoner og andre generalforsamlingsvedtak fastsette rammer og gi nærmere regler for styret og daglig leder. Det er generalforsamlingen som velger styret. Selskapet ledes av styret og en daglig leder. Styret har det overordnede ansvaret for at selskapet drives i samsvar med eiernes formål, selskapsvedtektene og eventuelle instruksjoner fra eier, og innenfor rammen av lovverket. Styret har også en viktig funksjon for å sikre strategisk planlegging for selskapet. Daglig leder skal forholde seg til de pålegg og retningslinjer som styret har gitt.» Noen av anbefalingene gjengis nedenfor:

- Anbefaling 3: Sørge for god kunnskap til folkevalgte om eierskap
- Anbefaling 4: Utarbeide en årlig eierskapsmelding eller rapport om selskapene for kommunestyret eller fylkestinget.
- Anbefaling 5: Revidere styringsdokumenter og avtaler jevnlig.
- Anbefaling 6: Holde jevnlig eiermøter
- Anbefaling 7: Som hovedregel bør sentrale folkevalgte oppnevnes som representanter i eierorganet.
- Anbefaling 8: Sørge for bestemmelser om innkallingsfrist til generalforsamlinger og representantskapsmøter.
- Anbefaling 9: Sørge for god sammensetning og kompetanse i styret
- Anbefaling 12: Lage rutiner for å sikre nødvendig kompetanse i selskapsstyrene.
- Anbefaling 15: Etablere rutiner for vurdering og håndtering av habilitet 15
«Det anbefales at styrene etablerer faste rutiner for å håndtere mulige habilitetskonflikter. Ordfører og kommunedirektør bør ikke sitte i styret i selskaper».
- Anbefaling 16: Foreta en prinsipiell avklaring av godtgjøring for styreverv.
«Aksjeloven gir generalforsamlingen ansvar for å fastsette godtgjøring til styremedlemmene».
«Det anbefales også at styremedlemmer ikke omfattes av selskapets incentiv-/bonusordninger, da dette vil kunne påvirke deres uavhengighet.»
- Anbefaling 21: Sørge for at kontrollutvalget sikres gode nok rammebetingelser til å utøve sin funksjon på en god måte.
«Det anbefales at kommunen eller fylkeskommunen innenfor rammen av kommunelovens bestemmelser fastsetter regler og etablerer rutiner for

kontrollen med selskapene, hvilke dokumenter som uoppfordret skal sendes kontrollutvalget og hvem som har plikt til å sørge for dette.»

EIERMELDING DEL 1 - EIERPOLITIKK

Det politiske eieroppfølgingen forestås hovedsakelig av bystyret i kraft av å være kommunens øverste myndighet. Kontrollutvalget skal på vegne av bystyret påse at det føres tilsyn med forvaltningen av kommunens interesser i selskap med mere. Rådmannen skal primært legge til rette for den politiske styringen av selskapene, herunder bidra til å videreutvikle kommunens eierpolitikk. Den direkte eierstyringen skal utelukkende utøves gjennom eierorganene. (Kristiansund kommune sin Eiermelding – Del 1 Eierpolitikk)

POLITISK OG ADMINISTRATIV EIEROPPFØLGING

Bystyret sine oppgaver/ansvar:

- Fatte vedtak om etablering og avvikling av selskaper
- Oppnevne representanter til eierorganene
- Utforme kommunens eierpolitikk
- Behandle kommunens eierpolitikk
- Behandle kommunens eierportefølje
- Føre tilsyn og kontroll med forvaltning av eierinteressene (delegert til kontrollutvalget).

Formannskapet sine oppgaver/ansvar:

- Instruere eierrepresentantene ved behov
- Forestå nødvendig avklaringer
- Sikre tilfredsstillende informasjonsutvikling mellom selskapene og politisk ledelse.

«Formannskapet skal videre ivareta dialogen mellom kommunen og selskapene gjennom rapportering fra/kontaktmøter med eierrepresentantene. Rapporteringen/møtene gjennomføres etter egen plan og målet er at alle selskapene skal være gjenstand for behandling minimum en gang i valgperioden.»

Formannskapet er delegert myndighet til å utøve løpende eierstyring (ikke KF).

Eierrepresentanten sine oppgaver/ansvar:

- Ivareta kommunens eierinteresser i generalforsamling
- Utøve sin rolle innenfor vedtatte føringer fra bystyre/formannskap
- I eierorganene stemme i henhold til vedtak fattet i bystyre/formannskap
- Selvstendig ansvar for å innhente informasjon og avklare kommunens mål og strategier knyttet til selskapets virksomhet
- Rapportere til formannskapet etter gjeldende rapporteringsplan.

Eierskapskontroll i Kristiansund kommune – Havparken AS og Havparken Eiendom AS

Rådmannen har ansvaret for å legge til rette for politisk eierstyring av selskapene, og er ansvarlig for å saksforberede eiersaker som skal til politisk behandling.

Rådmannens oppgaver/ansvar:

- ✓ Saksbehandle og tilrettelegge
- ✓ Ivareta dialog mellom kommune og selskap
- ✓ Videreutvikle kommunens eierpolitikk
- ✓ Utarbeid eierberetning knyttet til kommunens eierportefølje
- ✓ Sørge for dokumentasjon og arkivering
- ✓ Opplæring.

KRISTIANSUND KOMMUNE HAR 15/12-2020 VEDTATT OVERORDNEDE PRINSIPP FOR EIERSTYRING I EIERMELDING DEL 1 – EIERPOLITIKK.

Prinsipp 1 - Selskapsspesifikke eierstrategier:

Kommunen skal utarbeide en eierstrategi for hvert enkelt selskap, som angir hvorfor den er eier og hva kommunen vil med sitt eierskap.

Prinsipp 2 - Aktivt eierskap:

Kommunens eierstyring skal utøves gjennom formelle eierkanaler og utøvelsen av eierskapet skal være politisk forankret.

Prinsipp 3 - Åpenhet:

Det skal være åpenhet knyttet til kommunens eierskap og selskapenes virksomhet, basert på prinsippet om meroffentlighet.

Prinsipp 4 - Samfunnsansvar:

Kommunens eierskap skal bidra til å fremme samfunnsansvarlig forretningsdrift og en bærekraftig samfunnsutvikling.

Prinsipp 5 - Kapitalstruktur:

Kommunen skal bidra til å sikre at selskapene har en kapitalstruktur som er tilpasset formålet med eierskapet og selskapets situasjon.

Prinsipp 6 - Styresammensetning:

Kommunen som eier skal legge til rette for at det oppnevnes et styre som har kompetanse, kapasitet og mangfold ut ifra selskapets egenart.

Prinsipp 7 - Styrets rolle og oppgaver:

Styret skal på et uavhengig grunnlag ha en aktiv rolle i forhold til forvaltning og organisering av virksomheten, og ivareta den strategiske ledelse av selskapet.

Prinsipp 8 - Godtgjørelse:

Godtgjørelsen til styret skal være slik at den fremmer verdiskapningen i selskapene og fremstår som rimelig ut fra styrets ansvar, kompetanse, tidsbruk og virksomhetens kompleksitet.

Prinsipp 9 - Internkontroll:

Styret skal påse at selskapet har god internkontroll og hensiktsmessige systemer for risikostyring i forhold til virksomhetens karakter.

NÆRMERE OM DET ENKELTE PRINSIPP

Selskapsspesifikke eierstrategier

Skal gi uttrykk for kommunens mål med eierskapet og forventninger til selskapets virksomhet.

Eierstrategien skal:

- Uttrykke kommunes mål med eierposisjonen
- Uttrykke forventninger til samfunnsansvar, utbytte/avkastning- og risikoprofil
- Avgrense selskapets kjernevirksomhet
- Bidra til å avklare roller, ansvar og myndighet for de styrende organer
- Angi retningslinjer for styresammensetning
- Fastsette retningslinjer for samhandling mellom selskapet og eierne.

Eierne, styret og den daglige ledelsen har ansvar for å følge opp strategien innenfor de respektive ansvarsområdene. Eierne skal følge opp strategien ovenfor styret gjennom den ordinære eierdialogen, det vil si gjennom eierorganet (generalforsamling), eiermøte eller kontaktmøter.

Aktivt eierskap

Kommunens eierstyring skal utøves gjennom formelle eierkanaler og utøvelsen av eierskapet skal være politisk forankret.

Kommunen som eier skal fremme sine eierinteresser gjennom generalforsamlingen. Den politiske debatt og vedtak om hvordan kommunen som eier skal forholde seg til selskapene skal skje i bystyret. Bystyret vil som eier av et selskap utøve indirekte styring gjennom å oppnevne kommunens representant i eierorganet og videre instruere/legge føringer for representantens stemmegiving i eierorganet.

Eierskap utøves og eierbeslutninger tas i generalforsamling, men likevel kan selskapet ha behov for å varsle og informere eierne om saker av betydning for eierskapet, og eierne kan ha behov for å forberede saker i forkant av generalforsamling. Eiermøtene vil være en uformell arena for avklaringer, samordning og informasjonsutveksling.

Åpenhet

Det skal være åpenhet knyttet til kommunens eierskap og selskapenes virksomhet, basert på prinsippet om meroffentlighet. Kommunen skal:

- legge frem en eiermelding en gang i valgperioden
- legge frem en årlig eierberetning
- utarbeide selskapsspesifikke eierstrategier for selskapene
- eierspørsmål av stor strategisk/prinsipiell betydning behandles i offentlig politiske saker.
- Legge ut relevant informasjon om kommunens eierskap lett tilgjengelig på kommunens hjemmeside.

Eiermøte og generalforsamling skal normalt være offentlige, og kommunen forutsetter at selskaper som er omfattet av offentleglova, iverksetter tiltak som sikrer åpenhet og innsyn i samsvar med lovens krav.

Samfunnsansvar

Kommunens eierskap skal bidra til å fremme samfunnsansvarlig forretningsdrift og en bærekraftig samfunnsutvikling.

Kommunen skal uttrykke forventninger til selskapets ivaretagelse av samfunnsansvar iblant annet eiermelding og i de selskaps-spesifikke eierstrategiene. Samfunnsansvar skal være et sentralt tema i dialogen med selskapene.

Styret og den daglige ledelsen har ansvaret for å integrere samfunnsansvar i forretningsdriften. Kommunens representanter i eierorganet skal arbeide for at selskapet inkorporerer samfunnsansvar i foretningsdriften.

Kapitalstruktur

Kommunen skal bidra til å sikre at selskapene har en kapitalstruktur som er tilpasset formålet med eierskapet og selskapets situasjon.

Kommunen skal angi resultatkrav, avkastningskrav og utbytteforventninger i selskapene.

Kommunen har hovedsakelig et langsiktig perspektiv på investeringene i selskapene, og skal av den grunn fastsette langsiktige resultatkrav ovenfor styret, som kan fremme verdiskapning i selskapet. Resultatkrav er nødvendige for å kunne vurdere selskapenes utvikling over tid opp mot kommunens mål med engasjementet. Resultatkravene vil omfatte forventninger til avkastning i form av utbytte eller verdistigning på innskutt kapital. Resultatkravet kan imidlertid også omfatte andre parameter som for eksempel kvalitet på tjenestene. Fellesnevneren for resultatkravene er at det skal legges til rette for en langsiktig verdiskapning.

Styresammensetning

Kommunen som eier skal legge til rette for at det oppnevnes et styre som har kompetanse, kapasitet og mangfold ut ifra selskapets egenart.

- Det skal oppnevnes styremedlemmer som har kompetanse, erfaring, kapasitet og egenskaper som bidrar til at styret som et kollegium kan forvalte selskapet på en forsvarlig måte i tråd med formålet.
- Styret bør ha varamedlemmer i numerisk rekkefølge....
- Det bør tilstrebes lik kjønnsrepresentasjon....

Styrene oppnevnes formelt av eierorganene.

Folkevalgte som også er styremedlemmer blir automatisk inhabile ved behandling av saker i kommunale organer der selskapet er part. Dette innebærer at ledere og styremedlemmer i selskapene ikke kan tilrettelegge grunnlaget for avgjørelser i kommunen, eller delta i behandlingen av saker i bystyret hvor selskapet er part. Man bør være oppmerksom på dette ved valg av styremedlemmer som ofte kan komme i situasjoner som medfører slik inhabilitet.

Eierskapskontroll i Kristiansund kommune – Havparken AS og Havparken Eiendom AS

Kommunestyret skal utøve eierstyring gjennom eierorganet, og ikke gjennom styret der representantene har et personlig verv. Representanter i eierorganet vil ikke være inhabile når folkevalgte organer behandler saker der selskapet er part.

Styrets rolle og ansvar

Styret skal på et uavhengig grunnlag ha en aktiv rolle i forhold til forvaltning og organisering av virksomheten, og ivareta den strategiske ledelsen i selskapet.

Prinsippet omhandler de ulike roller og oppgaver som tillegges styret.

Styret skal sikre en tilfredsstillende rapportering og informasjonsflyt til eierne. Kristiansund kommune skal til enhver tid ha relevant, oppdatert og korrekt informasjon om selskapenes virksomhet, organisering og resultat. Rapporteringen fra selskapene danner grunnlaget for en aktiv og forutsigbar eieroppfølging. Selskapet skal rapportere i tråd med gjeldende lovkrav. Aksjeselskap skal rapportere til kommunen på:

- årsregnskap/årsberetning,
- sakliste/dokumenter/protokoller fra eierorganet
- sakliste/dokumenter/protokoller fra styret

Det bør være god informasjonsflyt mellom selskapet og eierne.

Godtgjørelse

Godtgjørelse til styret skal være slik at den fremmer verdiskapningen i selskapene og fremstår som rimelig ut fra styrets ansvar, kompetanse, tidsbruk og virksomhetens kompleksitet.

Det er eierorganet som fastsetter godtgjørelse til styret.

Internkontroll

Styret skal påse at selskapet har god internkontroll og hensiktsmessige systemer for risikostyring i forhold til virksomhetens karakter.

MRR

Møre og Romsdal Revisjon SA

MRR

Møre og Romsdal Revisjon SA

Hovedkontor: Kristiansund

Avdelingskontor: Ålesund, Molde, Surnadal

Eiere:

Aure, Averøy, Kristiansund, Rindal, Smøla, Surnadal, Tingvoll,

Aukra, Hustadvika, Gjemnes, Molde, Rauma, Sunndal, Vestnes,

Fjord, Giske, Sula, Stranda, Sykkylven og Ålesund.

Møre og Romsdal fylkeskommune.